

TRADICIONALNE DEČJE IGRE

TRADICIONALNE DEČJE IGRE

- **Tihomir Đorđević je uočio da je teško klasifikovati igre zbog raznih prelaznih oblika. Zato je napravio podelu prema uzrastu igrača na ljudske igre i dečje igre: prema polu na muške i ženske, prema godišnjem dobu na proletnje, letnje, jesenje i zimske, prema broju igrača na parne i neparne. Osim toga napravio je podelu na viteške igre, zabavne igre, igre duha, igre za dobit i orske igre.**

TRADICIONALNE DEČJE IGRE U VOJVODINI

- **Tradicionalne dečje igre nisu prisutne samo u Vojvodini ali imaju i specifičnosti koje unose etničke zajednice. U skladu sa podelom Rože Kajoa tradicionalne dečje igre se mogu podelite na dve velike grupe: Igre imitacije i Takmičarske igre.**

IGRE IMITACIJE

- **Igre imitacije su kolektivne igre gde deca imitiranjem stvaraju fiktivni plan koji je odraz njihove svakodnevice. Za psihologe ove igre su igre uloga, stvaralačke, simboličke itd. Igre imitacije porodice i zajednice, igre mame, kuvanja, pranja veša, hranjenja bebe, kupanja bebe i uspavlivanja bebe su podržane lutkama i predmetima koji omogućavaju da se dete uživi u fiktivni plan igre. Ove igre su obično igrala ženska deca. Lutke su mogle da budu i od priručnog materijala (šapurike, drveta, varjače)**
- **Igre za mušku decu su bile igre trke sa konjima, automobilima, građenja kuće, farme itd. Obe vrste igračaka su izrađivane u zanatskim radionicama, ali i u domaćinstvima tako da su se prenosile sa generacije na generaciju.**

IGRE IMITACIJE II

- Bile su popularne i igre pravljenja kolača od blata u modlama. Ova igra se mogla razviti u igru dućana gde se prodaju kolači.
- Igra „Porodica” se održala do danas. Podele se uloge kao u porodici sa promenjenim imenima uloga, pravi se kuća i daju se zadaci, a ako se ne izvrše onda sledi kazna.
- Igra pozorišta se igrala sa improvizovanom pozornicama i lutkama od različitog materijala. Igrala se u Novom Miloševu, Staroj Pazovi ili Žablju, ali se danas ne igra.

STRUKTURA IGARA

- **Početna faza - početak igre (ko je počinje, određivanje grupa, ko je u kojoj ulozi)**
- **Tok igre-razvoj radnje**
- **Završetak igre - Kod igara imitacije vraćanje igračaka prvobitnim vlasnicima, povratak iz fiktivnog u realni plan, a ako su takmičarske igre – ko je pobedio ili ko je bio poražen.**

POČETAK IGRE

- Izvlači se drvce, šibica, liska, trska...
- „Hvatanjem u štap”. Pobeđuje onaj čija ruka ostane na vrhu štapa bar za tri prsta.. Ovako su započinjali svoje igre čobani, a kasnije i deca u varošima i selima.
- „ Par”, „umpar”. Jedan uzvikuje par, a drugi treba da podigne obe ruke u vazduh ili „umpar” da podigne jednu ruku.
- Par nepar - bacanje novčića u vazduh.
- Brojalice, razbrajalice

IMITACIJA ŽIVOTINJA

- **Igre Konja: jedan dečak je mogao da bude kočijaš a drugi su konji koje on goni ili varijanta gde svaki dečak opkorači granu i zamisli da je to konj.**
- **Trule kobile**
- **Mačka i miš**

IMITACIJA PORODIČNIH I LIČNIH OBREDA

- **Došla majka sa kolodvora**
- **Svadba**
- **Jelečkinje barjačkinje**
- **Laste prolaste**
- **Kolariću paniću**

TAKMIČARSKE IGRE

- **Takmičarske igre su kolektivne igre u kojima se deca takmiče u cilju osvajanja prvog mesta i određene dobiti. Tokom igre deca osećaju uzbuđenje slično nekoj utakmici, jer na kraju doživljavaju afirmaciju svoje sredine. Ipak, teško je razgraničiti striktno igre na igre imitacije i takmičarske igre jer ima mnogo pretapanja. Vesna Marjanović je ovu podelu napravila na osnovu sadržaja igre, načina na koji se izvodi i njenog krajnjeg cilja. Obe vrste igara se igraju na otvorenom prostoru, u dvorištu, na gumnu, na tremu, na pašnjaku, na livadi i u dvorištima škola i obdaništa. Međutim, ima i onih igara koje se igraju u zatvorenim prostorima kao što su sobne igre.**

VRSTE TAKMIČARSKIH IGARA

- **Lončić igra koju su igrala ženska deca iz Srema koju je zabeležio Vuk Stefanović Karadžić. Devojčice obrazuju krug stojeći, a ispred postave jednu manju devojčicu koja je lonče. Ljubica Sikimić je zabeležila varijantu ove igre pod nazivom „Pošto seko mleko”.**
- **„Hajde care na Pazar” koju su igrala muška deca od 8 do 13 godina.**

VERBALNE IGRE SA REKVIZITIMA I NEVERBALNE SA REKVIZITIMA

- **Verbalne igre sa rekvizitima (drvca, štapići, kamenčići, kamenje, džakovi, marama, kape, kukuruz, klikeri itd) traže i poznavanje određenog teksta.**
- **Kod neverbalnih igara je akcenat na radnji sa rekvizitom, a ne na tekstu.**
- **Mice**
- **Školice**
- **Klikiranje: klikeri na vije i na rupu**
- **Klis**
- **Rvanje ili hrvanje u raznim varijantama**